

Wageningen UR Livestock Research

Partner in livestock innovations

Rassenbericht Grasland 2013

December 2013

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN UR

Colofon

Uitgever

Wageningen UR Livestock Research
Postbus 65, 8200 AB Lelystad
Telefoon 0320 - 238238
Fax 0320 - 238050
E-mail info.livestockresearch@wur.nl
Internet <http://www.livestockresearch.wur.nl>

Redactie

Communication Services

Copyright

© Wageningen UR Livestock Research, onderdeel van Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek, 2013

Overname van de inhoud is toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

Aansprakelijkheid

Wageningen UR Livestock Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Wageningen UR Livestock Research en Central Veterinary Institute, beiden onderdeel van Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek vormen samen met het Departement Dierwetenschappen van Wageningen University de Animal Sciences Group van Wageningen UR (University & Research centre).

Losse nummers zijn te verkrijgen via de website.

De certificering volgens ISO 9001 door DNV onderstreept ons kwaliteitsniveau. Op al onze onderzoeksopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Animal Sciences Group van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Arrondissementsrechtbank Zwolle.

Referaat

ISSN 1570 - 8616

Auteur

Jan Rinze van der Schoot

Titel

Rassenbericht Grasland 2013

Samenvatting

Rapportage van proefveldresultaten van het rassenonderzoek Engels raaigras in de periode 2005-2012

Trefwoorden

Engels raaigras, grasrassen, rassenonderzoek, landbouwkundige eigenschappen

Inleiding

Dit Rassenbericht Grasland 2013 bevat de nieuwste resultaten van het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek (CGO) van Engels raaigras. In het CGO worden rassen van voedergrassen en witte klaver getest op hun landbouwkundige waarde voor de veehouder. Bij goede resultaten komen de rassen op de Aanbevelende Rassenlijst. Voor grasland zijn vooral de eigenschappen standvastigheid, ziekteresistentie (zoals resistentie tegen kroonroest bij Engels raaigras), wintervastheid en drogestofopbrengst belangrijk. De eigenschappen worden beoordeeld op beweiding- en maaiproefvelden, waar de nieuwe rassen samen met de bestaande rassenlijstrassen worden uitgezaaid en onderzocht.

Resultaten

Weergegeven zijn de proefveldresultaten van het CGO voor Engels raaigras laat en middentijds doorschietend van de afgelopen jaren. Voor de meeste eigenschappen en de opbrengsten hebben de gegevens betrekking op het gemiddelde van de resultaten verkregen in de periode 2005 t/m 2012. Vermeld zijn de rassenlijstrassen van de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2014 en de rassen in onderzoek van de uitzaaijaren 2009 en 2010. De rassen van 2009 zijn reeds beoordeeld voor opname op Rassenlijst 2014. In dit Rassenbericht Grasland 2013 zijn van Engels raaigras de **nieuwe, aanbevolen rassen van Rassenlijst 2014** vermeld met hun waarderingscijfers. De opname en volgorde is gebaseerd op het advies en het persbericht van de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR).

Voor opname is ook inschrijving in het Nederlands Rassenregister en/of EU-verkeerstoelating nodig. De rassen van 2010 worden volgend jaar beoordeeld, omdat het onderzoek nog niet is afgerond. Voor de overige (gras)soorten die in de Aanbevelende Rassenlijst staan vermeld, zijn geen nieuwe gegevens verkregen. Voor meer informatie over grassoorten, graslandmengsels en raseigenschappen wordt verwezen naar de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2014. Ook de eigenschappen van de rassenlijstrassen van de andere grassoorten en typen (Engels raaigras vroeg doorschietend, gekruist raaigras, Italiaans raaigras, timothee, beemdlangbloem) en van witte klaver staan hierin vermeld.

Toelichting op de tabellen

Het jaartal achter de rasnaam geeft het eerste jaar van uitzaai en onderzoek aan.

() betekent: gegevens zijn gebaseerd op weinig waarnemingen.

- betekent: geen of onvoldoende waarnemingen.

Een hoog cijfer betekent een gunstige waardering van de betrokken eigenschap.

De drogestofopbrengst is per soort of type weergegeven in verhoudingsgetallen. Deze zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van de desbetreffende soort of het type van de Aanbevelende Rassenlijst 2013. Naast de gemiddelde totale jaaropbrengst is ook de opbrengst van de eerste snede vermeld. Bij Engels raaigras laat en middentijds doorschietend wordt ook een gewogen gemiddelde gegeven. In dit gemiddelde is de opbrengst (in kg) van de beweidingproeven drie keer zo zwaar gerekend dan de opbrengst van de maaiproeven. Bij 100 = ... ton ds / ha is het opbrengstniveau van de rassenproeven vermeld.

De waarderingscijfers en opbrengstgegevens zijn alleen binnen de soort of het type direct vergelijkbaar.

Door verschillen in beproevingsperiode, -omvang en -methode kunnen gegevens niet zondermeer gebruikt worden voor een directe onderlinge vergelijking van typen en soorten.

Afkortingen van namen van kwekers of houders/aanvragers kwekersrecht en vertegenwoordigers.

AFBI : Agri-Food and Biosciences Institute, Loughgall, Noord Ierland

Bar : Barenbrug Holland B.V., Nijmegen

Car : Carneau Frères S.A., Orchies, Frankrijk

DLF : DLF-Trifolium A/S, Roskilde, Denemarken

Eur : Euro Grass Breeding B.V., Gennep

IBER : Inst. of Biological Environmental & Rural Sciences, Aberystwyth, Groot Brittannië

ILVO : Departement Plantengenetica en Plantenveredeling, Melle, België

Inn : Innoseeds B.V., Kapelle

JDr : Jouffray-Drillaud, Cissé, Frankrijk

Joo : Joordens Zaden B.V., Kessel

Lim : Limagrain Nederland B.V., Rilland

RAGT : RAGT 2n S.A.S., Rodez, Frankrijk

VDS : Vandijk Semo BV, Scheemda

ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND
Overzicht van de raseigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
Rassenlijstrassen									
Diploïde rassen									
Humbi 1	DLF/Inn	5-6	7.9	7.4	8.4	98	102	99	101
Bovini	DLF/Inn	6-6	8.1	7.1	8.1	98	101	102	101
Romark	Inn	3-6	8.0	7.1	7.6	98	102	99	101
Zenital	RAGT/Joo	4-6	8.2	7.1	8.3	94	100	98	99
Candore	Car/Lim	4-6	8.3	7.2	8.4	94	98	99	99
Jalinas	Inn	3-6	8.0	6.9	7.5	101	99	99	99
Tomaso	Eur	3-6	8.2	7.2	7.4	99	100	99	99
Burlina 1	Inn	3-6	7.9	6.9	7.5	97	100	101	100
Asturion	Inn	4-6	8.0	6.9	7.8	100	99	99	99
Astorga	Eur	4-6	8.2	6.8	8.6	90	98	97	98
Bakuri 1	Inn	6-6	8.1	7.4	8.3	96	98	98	98
Candia	Car/Eur	3-6	8.3	7.0	7.7	97	99	96	98
<i>Nieuwe rassen</i>									
Barimero	Bar	6-6	8.4	7.3	8.1	102	104	104	104
Melluck	ILVO/Bar	4-6	8.5	6.9	8.0	99	101	100	101
Bartombo	Bar	11-6	8.3	7.2	7.7	98	101	103	101
<i>Nieuw in Rassenlijst 2014</i>									
Rossera	Eur	5-6	7.9	6.9	8.3	98	104	103	104
Tetraploïde rassen									
Meltador	ILVO/Bar	6-6	8.1	7.5	8.4	104	101	100	101
Rivaldo	Eur	3-6	8.0	7.6	8.9	101	100	100	100
Meracoli	ILVO/Bar	4-6	7.9	7.4	8.5	104	102	99	101
Alcander	DLF/Lim	4-6	8.0	7.5	9.1	102	98	101	99
Barpasto	Bar	3-6	8.1	7.9	8.4	104	99	100	100
Polim	Inn	3-6	7.7	7.5	8.5	107	99	100	99
Como	Eur	7-6	7.5	7.2	8.2	99	100	102	101
Bocage	Car/Inn	5-6	8.1	7.6	9.2	99	96	96	96
Barmaxima	Bar	4-6	8.0	7.6	7.0	102	99	100	100
Herbal	RAGT/Joo	5-6	7.8	7.3	8.0	98	97	97	97
<i>Nieuwe rassen</i>									
Dromara	AFBI/Bar	3-6	8.0	7.6	9.4	106	102	104	102
Estrada	Eur	8-6	8.1	7.4	8.9	101	102	101	102

Vervolg ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND
Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassen in onderzoek										
Diploïde rassen										
Stockdale	2009	DLF/Inn	8-6	7.9	6.7	8.1	89	96	95	96
Rochester	2009	DLF/Inn	1-6	8.0	6.5	8.1	102	100	104	101
Barmassa	2009	Bar	2-6	8.1	7.0	8.5	96	99	99	99
ILVO 095103	2009	ILVO/Bar	2-6	8.4	6.8	8.2	97	99	99	99
ZLp 02-396	2009	Eur	7-6	8.2	7.4	7.9	93	101	99	100
Ensylvio	2009	Eur	29-5	7.7	7.4	8.3	107	102	100	102
RGAS740	2009	RAGT/Joo	5-6	8.1	6.9	8.6	96	99	96	98
AberChoice	2009	IBER/VDS	7-6	7.6	5.6	7.2	92	99	103	100
ILVO 102724	2010	ILVO/Bar	(5-6)	8.2	7.5	6.8	97	104	104	104
10LPD 117	2010	Bar	7-6	8.4	6.9	8.6	99	100	102	101
10LPD 125	2010	Bar	13-6	8.3	7.4	8.0	96	100	99	100
10LPD 118	2010	Bar	7-6	8.3	7.6	8.5	98	104	103	103
10LPD 2873	2010	Bar	5-6	8.2	7.5	8.9	99	104	103	103
Hakito (ZLp 02-373)	2010	Eur	14-6	8.2	7.6	7.1	98	100	98	100
Rosier (ZLp 034265)	2010	Eur	9-6	8.2	6.8	8.3	90	103	101	102
Kiani (LP 08802D)	2010	DLF/Inn	2-6	8.3	7.5	8.7	106	99	97	99
Erit (LP 8786D)	2010	DLF/Inn	7-6	8.2	7.4	8.8	99	101	101	101
Caraviso (DT 217)	2010	Car/Lim	6-6	8.1	6.0	8.6	90	97	97	97
Tetraploïde rassen										
Farasi	2009	DLF/Inn	3-6	7.9	7.3	7.8	102	97	100	98
Midland	2009	DLF/Lim	3-6	7.5	7.8	7.9	108	99	98	99
Meiduno	2009	DLF/Lim	2-6	7.0	6.2	9.2	101	99	102	100
ILVO 091990	2009	ILVO/Bar	6-6	8.2	7.3	8.2	92	95	98	95
Aberplenty	2009	IBER/VDS	8-6	7.4	5.8	9.2	98	97	104	99
Azzurio	2009	Eur	8-6	8.0	7.2	8.4	97	100	101	100
Galion	2009	JDr/VDS	4-6	7.9	7.0	9.2	96	97	99	97
10LPT 2889	2010	Bar	4-6	8.0	7.7	8.4	102	101	101	101
Conductor (ZLp 02-010)	2010	Eur	5-6	8.2	7.6	8.8	98	97	101	98
100 = ... ton ds/ha							4.0	12.3	13.5	12.6

ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD
Overzicht van de raseigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
1	2	3	4	5	6	7	8		
Rassenlijstrassen									
Diploïde rassen									
Abosan 1	Inn	30-5	8.2	7.0	8.6	97	102	102	102
Arsenal	Eur	23-5	8.2	7.1	8.1	103	101	103	102
Toronto	Eur	24-5	8.1	6.8	7.6	104	101	99	100
Option	Inn	26-5	8.1	7.0	8.5	97	98	98	98
Chicago	Eur	23-5	8.6	6.9	7.9	96	98	100	99
Domiatti 1	Inn	29-5	7.9	6.5	8.5	96	98	99	98
Rodrigo	Eur	25-5	8.2	6.7	7.2	102	102	100	102
Calvano 1	Inn	24-5	8.0	6.7	7.0	103	102	101	102
Gasata 1	Inn	1-6	8.1	6.9	8.2	91	96	100	97
Maestro	Lim	1-6	8.2	6.7	8.4	88	97	96	97
<i>Nieuwe rassen</i>									
Massimo	DLF/Lim	26-5	8.0	6.6	8.2	95	103	100	102
Trenio	Eur	23-5	8.3	6.7	8.5	99	100	101	100
<i>Nieuw in Rassenlijst 2014</i>									
Kaiman	Eur	31-5	7.9	6.9	8.4	95	103	102	103
Tetraploïde rassen									
Maurizio	Eur	24-5	8.2	7.7	8.9	106	100	102	100
Trivos	Eur	25-5	7.9	7.1	9.0	102	99	102	100
Besser	DLF/Inn	25-5	7.9	7.5	8.5	103	100	99	100
Hurricane	Car/Lim	31-5	8.0	7.2	9.0	99	99	97	99
Aventino	Eur	23-5	7.9	7.5	8.2	105	99	99	99
Channi 1	DLF/Inn	30-5	7.5	7.4	9.2	98	99	97	99
Pomposo	Eur	26-5	7.9	7.5	8.6	99	99	99	99
Novello	DLF/Lim	2-6	8.1	7.3	8.7	92	99	100	99
Charlene	DLF/Lim	25-5	7.9	7.2	9.0	97	96	102	97
Ovambo 1	DLF/Inn	27-5	7.9	7.4	8.8	101	97	97	97
Catabi 1	DLF/Inn	27-5	7.4	7.1	8.5	104	97	98	98
Roy	ILVO/Lim	25-5	8.1	7.3	7.9	102	97	100	98
Barelan	Bar	1-6	8.1	7.7	8.9	92	97	97	97
Cantalou	Car/Inn	25-5	7.8	7.5	8.6	99	97	97	97
Turmalin	DLF/Lim	30-5	8.1	7.4	8.5	93	96	96	96
<i>Nieuwe rassen</i>									
Diwan	DLF/Inn	28-5	7.8	7.6	8.9	107	104	102	103
Binario	Eur	23-5	8.1	7.7	9.2	104	100	101	100
Melverde	ILVO/Bar	24-5	8.1	7.0	9.4	96	99	101	100
Barfamos	Bar	29-5	8.2	7.8	9.0	96	101	102	102
Activa	Car/VDS	22-5	7.8	7.5	9.1	103	101	97	100
<i>Nieuw in Rassenlijst 2014</i>									
Barcampo	Bar	29-5	8.0	7.8	9.3	99	100	101	100

Vervolg ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD
Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassen in onderzoek										
Diploïde rassen										
Torbay	2009	DLF/Inn	25-5	7.7	7.0	8.7	97	97	96	96
Claddagh (R980643D)	2009	DLF/Inn	16-5	7.8	6.2	8.2	106	99	101	99
LPD 042594	2009	DLF/Lim	24-5	8.2	6.6	8.1	98	99	98	99
DI 135	2009	Car/VDS	29-5	8.0	6.8	9.0	90	95	96	95
Barstella (9LPD 103)	2009	Bar	28-5	8.6	7.6	8.4	95	100	101	100
9LPD 2806	2009	Bar	31-5	8.3	7.4	8.5	93	101	102	102
ZLp 00-331	2009	Eur	19-5	7.7	6.8	8.6	106	97	98	97
Carolus	2009	Car/Lim	27-5	8.0	6.2	8.9	92	99	99	99
RGAH764	2009	RAGT/Joo	23-5	8.1	6.6	8.8	98	100	98	99
AberMagic	2009	IBER/VDS	26-5	8.0	5.2	8.6	86	101	101	101
Themis	2009	JDr/VDS	1-6	8.0	6.8	8.6	89	96	96	96
Arnando (ZLp 02-436)	2010	Eur	31-5	8.3	7.5	8.6	98	104	103	104
DLF 232-7836	2010	DLF/Inn	25-5	7.7	5.3	8.6	87	93	94	93
Elyria (LPD 8848)	2010	DLF/Lim	27-5	8.2	5.7	8.9	95	103	105	103
Nimble (LP 042558D)	2010	DLF/Inn	30-5	8.1	7.2	8.3	89	99	97	98
Sputnik (LP 21130D)	2010	DLF/Inn	30-5	8.1	6.5	9.1	100	109	105	108
RGAH839	2010	RAGT/Joo	30-5	8.2	6.4	8.8	92	103	102	103
Tetraploïde rassen										
Demsey	2009	DLF/Inn	24-5	7.2	7.5	7.7	101	96	96	96
Walcot	2009	DLF/Inn	22-5	7.2	7.2	8.6	103	95	96	95
Casare	2009	Car/Lim	24-5	7.9	7.7	8.8	110	97	99	97
ILVO 092708	2009	ILVO/VDS	1-6	8.0	6.9	8.4	99	98	100	98
Barribo (10LPT 2886)	2010	Bar	(2-6)	8.0	7.8	9.2	93	100	100	100
Dicaprio (ZLp 01-011)	2010	Eur	29-5	8.2	8.0	8.3	97	104	97	102
Kuziba (LP 9352T)	2010	DLF/Inn	22-5	7.5	7.4	9.2	106	98	97	98
Dressano (LPT 9386)	2010	DLF/Lim	31-5	7.8	7.2	8.5	95	96	98	97
100 = ... ton ds/ha							4.6	12.5	14.1	12.9

Wageningen UR Livestock Research

Edelhertweg 15, 8219 PH Lelystad T 0320 238238 F 0320 238050

E info.livestockresearch@wur.nl | www.livestockresearch.wur.nl